

Valg, unaturlig, ligesom jeg ogsaa antager, at den vil skade den Enhedsforbindelse, som dog idetmindste maatte findes imellem dem, der høre til een Sognecommune. Hvad der efter mine Tanker vilde være den naturligste Maade, hvorpaa man kunde give dem, der yde mindre Bidrag, nogen Udgang til at deeltage i Valgene til Sogneforstanderskaberne, det var, naar en saadan Mængde af disse mindre Bidragydende, som svarede et Bidrag, ligesaa stort som det, der ydes af alle dem, som have de Gjenstande, der udtræves til de umiddelbare Valg, fik i Forening en lige Valgret med de større Bidragydende, saaledes naturligtvis, at, hvis der af samtlige mindre Bidragydende kun svarede 1/3 af, hvad der svarede af den Klasse, der skulde have den mere betydende, den mere udstrakte Valgret, saa skulde de mindre Bidragydende tilsammen vælge 1/3 imod dem, der skulde vælges af den anden Klasse. Dette kunde naturligtvis lempes paa flere forskjellige Maader, og jeg skulde ikke have Noget imod, at, hvis der fremkom Broker, saa skulde disse altid afgøres til Fordeel for den mindre betydende Klasse.

Uden at ville gaae ind paa Udkastets øvrige Bestemmelser, maa jeg dog dvæle lidt ved § 10, som bestemmer Sognepræstens Stilling deels til Fattig- og Skolevæsenet, deels til Sogneforstanderskabet i det Hele, forsaavidt han nemlig bliver Medlem af samme. Jeg skal ikke opholde mig længe ved de mange Ufuldheder, som kunne være at bemærke med Hensyn til de Fattig- og Skolevæsenet vedkommende Anliggender, som Præsten skulde tage Deel i; han er nemlig i saa Henseende udelukket fra at have nogen Stemme med Hensyn til de nye Skolers Opførelse, til Skolernes Førgørelse, eller med Hensyn til Ansættelsen af en anden Lærer, Noget, som man nu paa saamange Steder finder Trang til. Han har heller ikke, saavidt jeg kan skjønne, nogetsomhelst Tilsyn med den Maade, hvorpaa Undervisningen i Skolerne foregaaer, og hvad angaaer Fattigvæsenet, saa har han ingen Deelagtighed i de Spørgsmaal, som kunne opstaae med Hensyn til Vedkommendes Forsørgelsessted, Noget, hvori jeg troer, at man i en meget høj Grad vilde savne Præsten; thi mange

Præster ere meget inde i alle de mangfoldige Love og Regler, som komme i Betragtning for at bedømme, hvor En har sit Forsørgelses-hjem, og jeg troer, at man ogsaa ialmindelig-hed maa forudsætte et mindre overdrevent og ubilligt Hensyn til Communens Interesse hos Præsten end hos de andre Medlemmer af Sogneforstanderskabet. Hvad jeg derfor finder særdeles uheldigt, er, at, naar der med Hensyn til de hans Tilsyn underkastede Dele af Fattig- og Skolevæsenet tages Beslutninger, hvorimod han kunde have Noget at indvende, saa skal hans Indvending ikke have nogen Betydning, for Sagen kommer for en højere Autoritet; han kan vel forlange en ny Stemmegivning i saa Henseende; men, dersom Sogneforstanderskabet fastholder den eengangtagne Beslutning, saa kan den blive iværksat, om Præsten ogsaa finder, at den er aldeles urigtig, og det hedder blot, at det skal indberettes til vedkommende Amtsråd eller Ialt-fald til Indenrigsministeren for at faae en Regel med Hensyn til lignende Tilfælde i Fremtiden; men med Hensyn til det foreliggende Tilfælde er der intet Videre at gjøre. Det er vist, at der efter det foreliggende Forslag aldeles ikke er Noget, der paa Statens Vegne har nogen Medvirkning med Hensyn til de mange andre Anliggender, som have en almindelig Statsinteresse, f. Ex. Veivæsenet og Sundhedsvæsenet, for blot at nævne disse to Gjenstande. Det er vel sagt, at Præsten uden at være valgt Medlem af Sogneforstanderskabet skal have Indseende med Hensyn til de Fattiges Sundhed; men det er kun med Hensyn til de Fattige; og om hvad Foranstaltninger det ellers kunde være fornødent at udføre for Communerens Regning med Hensyn til Sundhedens Opretholdelse, har hverken Præsten eller nogen Anden Noget at sige. Det er dog vist, at Anliggender af det Slags ikke aldeles kunne berøe paa Communens egen Beslutning; thi Kommunen har ligesaavel som enkelte Individuer Pligter imod det større Samfund, og, dersom Kommunen ikke tilbørlig vil vedligeholde sine Veie eller ikke vil træffe de Foranstaltninger, som ere fornødne til Sundhedstilstandens Vedligeholdelse, saa maa den kunne tvinges dertil af Staten. Jeg troer vel, det skal ligge i